

LR – limbă de studiu pentru studenții străini (lecții de biologie în anul pregătitor)

LR – Language of Study for Foreign Students (Biology Lessons in the Preparatory Year)

Nicoleta Mihaela ȘTEFAN¹

DOI: 10.52744/AUCSFLSA.2022.01.25

Abstract:

The present paper attempts to present the importance of teaching biology lessons for foreign students who come at the preparatory year of romanian language and their intention is to study the faculty of medicine. It focuses on presentation some theoretical and practical aspects about teaching terms and biology lessons. We have to take into consideration our students present purpose and their future target. The purpose of the lessons is to improve their Romanian and „to introduce” them in the medical domain. Romanian teachers should be aware of the fact that they are not specialists.

Keywords: LR = LS, term, use, definition, context

Abstract:

Lucrarea de față încearcă să prezinte importanța predării lecțiilor de biologie pentru studenții străini care vin în anul pregătitor de limba română și intenția acestora este de a studia facultatea de medicină. Se concentrează pe prezentarea unor aspecte teoretice și practice despre predarea termenilor și lecțiile de biologie. Trebuie să luăm în considerare scopul prezent al studenților noștri și ținta lor viitoare. Scopul lecțiilor este de a le îmbunătăți limba română și de a le „introduce” în domeniul medical. Profesorii români ar trebui să fie conștienți de faptul că nu sunt specialiști.

Cuvinte cheie: LR = LS, termen, utilizare, definiție, context

¹ Universitatea din Craiova.

În lucrarea de față ne propunem să prezentăm câteva aspecte cu privire la rolul LR ca LS pentru studenții străini care vin să studieze medicina în România. Ne vom referi la predarea lecțiilor de biologie în anul pregătitor.

Aspecte teoretice

După cum se știe, cursul practic de LR pentru anul pregătitor trebuie să fie în conformitate cu obiectivele prezente și viitoare ale studenților. Astfel, predarea va fi direcționată pe necesitățile auditoriului cărui ne adresăm, având în vedere particularitățile sale și vizând permanent o achiziție activă, conștientă și cu beneficiu rapid. După primul semestru, în care studenții străini sunt familiarizați cu varianta limbii comune, pe semestrul al II-lea ei încep să se confrunte cu stilul științific.

Lecțiile de LR pentru cei care vor studia medicina au două obiective principale: *receptarea și înțelegerea textului specializat și redarea* lui de către studenții străini. Criteriul de selectare a textelor specializate în anul pregătitor este cel tematic. Acestea sunt legate direct prin conținut de viitoarea activitate a studenților, ceea ce justifică rolul dublu al LR: disciplină *instrumentală* și *formativă*. Lectura și analiza textelor va avea o ordine gradată, texte de cultură generală biologică, igienă, patologie, fiziologie, biochimie sau farmacie. Oferta de materiale în acest sens are o arie largă de referință pentru domeniul medical, de la un nivel mediu de informare până la un text specializat dintr-un manual de biologie. Acest traseu didactic asigură condițiile pentru depășirea dificultăților concrete la nivel gnoseologic, lingvistic și metodic pe care profesorul le poate întâmpina când abordează un astfel de text.

După părerea noastră, în procesul de predare a noțiunilor din domeniul medical pentru studenții străini din anul pregătitor trebuie să avem în vedere două idei de bază:

1. Textul specializat nu este un suport pentru învățarea disciplinelor de specialitate, ci o strategie didactică pentru învățarea limbii române. Profesorul de limba română nu poate și nu trebuie să concureze cu specialistul, intrând în detalii care îi depășesc competența. Ținta este constituirea unei baze de informații care vizează domeniul medical. În cazul de față, ne referim la biologie. Astfel, pentru primele lecții de terminologie, vom alege texte de biologie care oferă informații de cultură generală.

2. Planul lecțiilor va fi conceput într-o manieră care să faciliteze înțelegerea mesajului științific. Avem în vedere dozarea gradului de dificultate, explicarea termenilor prin traducere și cu ajutorul relațiilor

semantice, în diverse contexte și implicarea studenților pentru a ajunge la achiziția informațională.

Experiența noastră didactică ne permite să exemplificăm câteva constatări care ajută la creșterea randamentului procesului de predare. Aceste constatări pot fi considerate propuneri susceptibile de îmbunătățire a procesului didactic și adaptabile cerințelor, scopului și situațiilor concrete.

Astfel, considerăm că în procesul de predare a lecțiilor de biologie în anul pregătitor trebuie să ne raportăm la următoarele obiective:

1. Depășirea nivelului de comunicare la nivel subiectiv. Ne referim aici la faptul că lecțiile de biologie sunt introduse în semestrul al II-lea când studenții dispun de noțiunile morfologice necesare elaborării unor enunțuri care să reprezinte un mesaj științific: substantivul (cazul genitiv, dativ), adjectivul, pronumele personal (acuzativ, dativ), verbul (diateza activă, diateza pasivă).

2. Utilizarea construcțiilor impersonale și nominale specifice stilului științific. Explicarea termenilor sau a unor sintagme atât prin traducerea în limbi de referință (sau în limba maternă de către colegii care vorbesc una dintre limbile de referință pentru cei care nu înțeleg o altă limbă), cât și folosind sinonime, antonime, familii de cuvinte și definiții din dicționare. În plus, includerea lor în contexte ne ajută să realizăm și să consolidăm acest obiectiv.

3. Folosirea generică a timpului prezent, caracteristică stilului științific care ajută comunicarea în această direcție.

4. Creșterea frecvenței diatezei pasive în explicarea cuvintelor specializate și în comunicare.

5. Ținând cont de faptul că LR va fi limba de studiu și că scopul însușirii lexicului specializat este direct legat de activitatea viitoare a studenților, trebuie să insistăm și asupra limbii scrise. Răspunsuri scrise la întrebări pe baza unui text citit, opinii scrise asupra unor afirmații, realizarea unor fișe-idei principale/rezumat sau a unor postere și prezentarea lor sunt câteva strategii didactice care ajută la concretizarea acestei cerințe. Susținem această idee pentru că trebuie să îi determinăm pe studenți să renunțe la situația de receptori pasivi și să se implice activ și conștient în achiziția noțiunilor de biologie. De asemenea, aceste activități îi ajută pe studenți să se obișnuiască cu studiul individual și cu particularitățile documentării științifice în LR, aspecte esențiale pentru activitatea lor viitoare.

În ceea ce privește corpusul supus predării, ne vom opri asupra unor texte din manualul de Biologie (clasa a XI-a) având în vedere că acesta reprezintă o probă de admitere la facultatea de medicină pentru viitorii studenți români.

Vom apela atât la texte care oferă informații de cultură generală biologică, cât și la texte specializate. Astfel, lecțiile de biologie vor fi grupate tematic: *Noțiuni elementare de igienă și patologie, Alcătuirea corpului uman, Sistemul nervos, Analizatorii, Metabolismul, Sistemul osos, Activitatea cardiacă* etc.

Aceste teme au rolul de însușire a terminologiei de specialitate și de formare a unei impresii generale asupra unor subiecte aflate în legătură strânsă cu cerințele studiului individual pe un text științific amplu și complex.

Aspecte practice

Textele care oferă informații de cultură generală generează posibilități variate de explicare și însușire a vocabularului. Studenții vor depăși situația de memorare mecanică având ilustrate diverse înțelesuri și contexte situaționale. Pentru exemplificarea considerațiilor teoretice, oferim următorul exemplu:

Jurământul lui Hipocrate

Când se depune Jurământul lui Hipocrate?

Tânărul medic, înainte de a-și practica profesia, depune jurământul lui Hipocrate, compus din precepte pe care medicul va trebui să le respecte de-a lungul carierei sale. Normele sunt următoarele:

- *a menține secretul profesional, adică de a nu revela nimănui ceea ce ți-a mărturisit pacientul*

- *a lucra cu sârguință, îndemânare și grijă pentru binele bolnavului*

- *a presta ajutor tuturor nevoiașilor fără a exclude vreunul*

- *a nu face acte care ar putea provoca moartea pacientului*

Prima lectură a textului poate fi considerată un exercițiu de citire având în vedere că studenții vor întâlni multe cuvinte necunoscute. Astfel, după citirea textului, putem oferi sinonime, antonime, definiții scurte și clare sau contexte pentru o mai bună expunere și înțelegere a sensului: *a depune*= *a jura, a lăsa, a pune*; *a practica*=*a exercita o profesie, a se ocupa cu...*; *precept* =*regulă, principiu, recomandare, sfat*; *a menține*= *a păstra, a face să dureze, a dura*; *a revela*= *a(se)dezvălui, a face cunoscut*; *a mărturisi* = *a afirma, a declara*; *sârguință*=*hărnicie, strădanie*; *îndemânare*=*abilitate, ușurință în mânuirea lucrurilor*; *a presta*=*a desfășura o activitate, a îndeplini o muncă, a furniza un serviciu*; *nevoiaș=sărac, sărman – bogat, avut*; *a exclude*=*a elimina – a include*; *act*=*document, acțiune, fapt*; *a provoca*=*a incita, a cauza, a invita pe cineva să participe la o competiție*; *tânăr – bătrân*; *înainte – după*; *O să depuneți jurământul lui Hipocrate după ce terminați facultatea./El a depus cererea la secretariat. I-a mărturisit secretul unei prietene./Avocatul l-a convins să mărturisească adevărul. / Pacientul a mărturisit că nu a respectat indicațiile medicului. Este bine să*

alegem o profesie care ne place./Pasiunea pentru profesie este cheia succesului. Tratamentul i-a provocat dureri de cap./ Accidentul a fost provocat de o defectiune tehnică./ Mâncarea i-a provocat vărsături.

Această etapă a lecției crește nivelul de înțelegere la următoarea lectură a textului. Considerăm că după aceste faze ale lecției putem verifica/consolida nivelul de înțelegere prin întrebări și răspunsuri pe baza textului și putem avea dialoguri tematice: *Când se depune jurământul lui Hipocrate? Care sunt normele din jurământ? Ce părere aveți despre aceste reguli? Aveți și alte sugestii pentru calitățile pe care trebuie să le aibă un medic? Aveți medici în familie? De ce vrei să fii medic?*

Textele din manualul de biologie sunt mult mai complexe. Acestea impun profesorului un efort de informare în domeniu și o pregătire amănunțită a lecțiilor. Profesorul va apela la definiții din dicționare pe care le va ilustra clar și concis. De exemplu, dacă textul va fi despre sistemul osos, studenții vor primi definiții terminologice: *embriologie = parte a biologiei care se ocupă cu studiul embrionului în toate fazele dezvoltării lui; osteogeneză = parte a embriologiei care studiază formarea țesutului osos, osificare; diafiză = porțiunea din mijloc a unui os lung; corpul unui os lung, aproape cilindric, cuprins între cele două extremități numite epifize; osteogen = care produce un țesut osos; hialin = care are aspectul și transparența sticlei; schelet = totalitatea oaselor care susțin corpul unui vertebrat; sistemul osos așezat în poziția sa naturală; humerus = os lung, pereche, cuprins între umăr și cot, formând scheletul brațului; radius = os lung care, împreună cu cubitusul, formează scheletul antebrățului. De asemenea, înțelegerea unei definiții poate cere și explicarea altor cuvinte necunoscute.*

În ceea ce privește limba scrisă, orice lectură din această perioadă a anului pregătitor poate fi urmată de activități scrise sub diverse forme: *fișe –rezumat despre activitatea sistemului nervos/analizatorul cutanat/hemoragiile cerebrale; fișe –idei principale din texte despre metabolism/ analizatorul vizual/ activitatea cardiacă; întrebări și răspunsuri; realizarea unui poster tematic: factori de risc asupra pielii / alimentație sănătoasă / sportul și sănătatea; opinii despre un enunț: O minte sănătoasă într-un corp sănătos, Spune-mi ce mănânci și îți voi spune cât de sănătos ești; descrierea unei imagini sau discuții pe baza unui material audio/video.*

Concluzii

LR ca LS nu este o limbă ușoară pentru studenții străini și procesul de achiziție este de lungă durată. Anul pregătitor este perioada în care ei învață limba comună și sunt familiarizați cu limbaje de specialitate ținând cont de faptul că profesorii de limba română nu pot fi specialiști și nici nu

pot concura cu aceștia. Este evident că predarea lecțiilor de biologie presupune un efort consecvent de informare în domeniu și o pregătire atentă din partea profesorului. Considerăm că strategiile didactice folosite în predarea lecțiilor de biologie pot fi exemple care îi ajută pe studenți atât să își îmbogățească LR, cunoscută fiind bogăția semantică a limbii române, cât și să își constituie un vocabular minimal dintr-un domeniu științific.

Bibliografie

Cristescu, Dan, Sălăvăstru, Carmen, Voiculescu, Bogdan, Cârmaciu, Radu, 2013, *Biologie, Manual pentru clasa a XI-a*, București, Editura Corint Educational.

Dicționarul explicativ al limbii române (DEX), Ediția a II-a, 1998, București, Editura Univers Enciclopedic.

Il grande libero delle domande & risposte, 2004, De Agostini Editore, S.p.A., Novara- *Marea carte a întrebărilor și răspunsurilor*, Editura Aquila, 2005 - ediția în limba română.

Abrevieri

LR= limba română

LS= limbă străină